

Магістр 2 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто інвестиційну стратегію та викладено ключові напрями, які повинні бути забезпечені даною стратегією. Обґрунтовано основні чинники, які сприяють формуванню інвестиційної стратегії в процесі розвитку підприємства.

Аннотация. Рассмотрена инвестиционная стратегия и изложены ключевые направления, которые должны быть обеспечены данной стратегией. Обоснованы основные факторы, которые способствуют формированию инвестиционной стратегии в процессе развития предприятия.

Annotation. The investment strategy and key trends which should be provided with this strategy are considered. The key factors which help to form the investment strategy of the company in the process of its development are substantiated.

Ключові слова: стратегія, інвестиції, інвестиційна стратегія, інвестиційна політика, проблеми стратегічного управління.

На сучасному етапі розвитку України стратегія є основною умовою стабільного розвитку та збереження конкурентоспроможності фірми у теперішній період та на тривалу перспективу. Щоб ефективно функціонувати, діючі підприємства повинні адаптуватися до конкурентних умов, які постійно змінюються, і розробляти відповідну стратегію на основі пріоритетного розвитку тих чи інших конкурентних переваг.

Інвестиційна стратегія підприємства – це визначення основних довготривалих цілей разом з відповідним планом дій та розподілом ресурсів для досягнення цих цілей [1].

Інвестиційну стратегію можна представити як генеральний напрям (програму, план) інвестиційної діяльності організації, проходження якого в довгостроковій перспективі має привести до досягнення

інвестиційних цілей і отримання очікуваного інвестиційного ефекту. Інвестиційна стратегія визначає пріоритети напрямів і форм інвестиційної діяльності організації, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізацій довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують передбачений загальний розвиток організації.

Основа ефективної стратегії полягає в тому, щоб підприємство зайняло сильну позицію на ринку та успішно працювало, не звертаючи уваги на непередбачувані обставини, потужну конкуренцію та внутрішні проблеми.

Сучасні умови розвитку вітчизняної промисловості зумовлюють загальну потребу прискорення інвестиційних процесів. Міжнародна інвестиційна діяльність підприємств України здійснюється в умовах невизначеного зовнішнього середовища. Тому актуальним є пошук напрямів підвищення ефективності їх інвестиційного потенціалу.

Проблеми оцінки інвестиційного потенціалу на стадії формування стратегії розвитку підприємства є надзвичайно актуальними і визначають потребу систематизації його основних складників. Інвестиційні процеси, що відбуваються у національній економіці України, сьогодні знайшли своє відображення у працях таких економістів, як Йохні М. А., Кузнєцова А. Я., Гриньова В. М., В. О. Тецький та ін.

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства повинна враховувати стратегічні цілі розвитку, шляхи їхнього досягнення, забезпечувати можливість вибору найбільш ефективного варіанта з числа альтернативних інвестиційних проектів. Це відповідає положенням теорії ефективності, що забезпечує порівняльну оцінку відносно результату діяльності до витрат, які обумовлюють його досягнення. Існує два види інвестиційної стратегії [2].

Активна інвестиційна стратегія забезпечує зростання прибутковості до середньогалузевого рівня вкладень та передбачає відбір і реалізацію різних інноваційних проектів. За такої стратегії інвестор оцінює альтернативні інвестиційні проекти, проводить їх техніко-економічне обґрунтування, селекціонує їх, відбирає найперспективніший і формує відповідний інвестиційний портфель.

Пасивна інвестиційна стратегія передбачає підтримку незмінного рівня розвитку підприємства. Реалізуючи цю стратегію, інвестор прагне зберегти вже досягнутий ним рівень показників своєї господарської діяльності за рахунок інвестицій. Розробка інвестиційної стратегії відіграє значну роль у забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Основні положення, що характеризують роль розроблення інвестиційної стратегії:

забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних та інвестиційних цілей майбутнього економічного та соціального розвитку підприємства в цілому й окремих його структурних одиниць;

дозволяє оцінити інвестиційні можливості підприємства;

забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, які виникають у процесі динамічних чинників зовнішнього економічного середовища;

ураховує заздалегідь можливі варіації розвитку неконтрольованих підприємством чинників зовнішнього інвестиційного середовища і дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки для діяльності підприємства.

Існують різноманітні підходи щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Найпоширенішою є оцінка інвестиційної привабливості, згідно з якою ключовим фактором є особливості інвестора та цілі інвестиційної діяльності. Інвестиційний потенціал визначає наявність власних фінансових ресурсів, а також потенційну спроможність підприємства до залучення ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності [3].

Початковим етапом розробки інвестиційної стратегії є визначення загального періоду її формування. Цей період залежить від ряду умов.

Головною умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії є передбачуваність розвитку економіки в цілому й інвестиційного ринку зокрема. В умовах нинішнього нестабільного (а за окремими напрямками – непередбачуваного) розвитку економіки країни цей період не може бути занадто тривалим і в середньому не може виходити за рамки 3 – 5 років (для порівняння слід зазначити, що інвестиційна стратегія найбільших компаній країн із розвинутою ринковою економікою розробляється на період 10 – 15 років).

Важливою умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії є тривалість періоду, прийнятого для формування загальної стратегії.

Через те, що інвестиційна стратегія носить стосовно неї підпорядкований характер, вона не може виходити за межі цього періоду (більш короткий період формування інвестиційної стратегії достатній, тому що заключні етапи економічної стратегії можуть не потребувати змін інвестиційної діяльності). Однією з умов визначення періоду формування інвестиційної стратегії на рівні корпоративних систем є їхня галузева приналежність.

Розробка інвестиційної стратегії підприємства передбачає такі етапи [4]:

- 1) визначення періоду формування інвестиційної стратегії;
- 2) вибір стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- 3) визначення напрямів інвестування та джерел фінансування;

- 4) конкретизація інвестиційних програм та термінів;
- 5) оцінка розробленої інвестиційної стратегії;
- 6) перегляд стратегії залежно від зміни зовнішніх умов та становища підприємства.

Оптимальна інвестиційна стратегія має відповідати таким критеріям [5]:

інвестиційна привабливість запропонованих стратегією регіонів, галузей та ринків;

взаємоузгодженість та взаємозв'язок стратегічних цілей, завдань і програм; низька чутливість стратегії до змін у зовнішньому середовищі (можливість максимально визначити чутливість до змін); прийнятий часовий діапазон реалізації стратегії; відсутність суттєвих перешкод на шляху до реалізації стратегії; прийнятний рівень інвестиційних і фінансових ризиків;

адекватне ресурсне та організаційне забезпечення стратегії.

Розробка стратегії покликана забезпечити:

безперебійну інвестиційну діяльність у передбачених обсягах;

найбільш ефективне використання власних і особливо позикових коштів;

фінансову стійкість підприємства у довгостроковій перспективі.

Наук. керівн. Великий Ю. М.

Література: 1. Маркова В. Д. Стратегический менеджмент : курс лекций / Маркова В. Д., Кузнецова С. А. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 288 с.
2. Селіверстова Л. С. Шляхи формування ефективної стратегії підприємства / Селіверстова Л. С. // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7.
3. Носова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства / Носова О. В. // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 1(2). – С. 120–124.
4. Щукін Б. М. Інвестування : курс лекцій / Щукін Б. М. – К. : МАУП, 2004. – 216 с. : іл.
5. Хрущ Н. А. Стратегія компанії: механізм формування й адаптації в сучасному інвестиційному середовищі / Хрущ Н. А. – 2008. – № 8.